11 Voorbeeld: de werkervaring van David

Dit is een interview met David, een jongeman met autisme die bij het ministerie werkte via een traineeship.

School

Mijn schooltijd had goede en slechte kanten. In vergelijking met de andere leerlingen op mijn school gedroeg ik mij anders en daarom werd ik als vreemd, excentriek en als gek gezien. Om die reden werd ik vaak gepest, waardoor ik mij geïsoleerd voelde. Ik had niet veel vrienden.

Het positieve van mijn schooltijd was dat ik hard studeerde. Ik kon echt genieten van studeren. Mensen noemden mij een nerd, maar van deze term kon ik niet echt van slag raken, omdat... tja, ik ben nog steeds een nerd. Ik werd ook gestimuleerd om mijn passie voor politiek verder te ontwikkelen, dat was ook heel goed.

Universiteit

Op de universiteit kwam ik voor veel uitdagingen te staan. In het begin werd ik lastiggevallen en gepest door studenten die niet echt begrepen dat ik anders was. Ik was onzeker in sociale situaties. Dat was een hele uitdading; vooral tijdens de lessen, waarin ik graag actief wilde deelnemen.

Na verloop van tijd kwam ik langzamerhand uit mijn schulp. Ik begon meer te praten in de klas en gaf ook presentaties. Hierdoor kreeg ik meer zelfvertrouwen. Ik was altijd goed in naar de bibliotheek gaan, documenten en artikelen lezen en in mijn eentje essays schrijven op mijn laptop. Dat was het makkelijke gedeelte. Maar wat een grote drempel voor mij was, waar ik echt mijn best voor moest doen, was actief meedoen in de klas en de docenten laten zien dat ik de lesstof serieus in me opnam.

Dus, ik denk dat onzekerheid in sociale situaties een belangrijke barrière voor mij was op de universiteit. Gedurende mijn tijd op de universiteit heb ik hier steeds stappen in gezet waardoor de barrière steeds kleiner werd en het mij gelukkig niet heeft weerhouden om een goed diploma te halen.

En daarna...

Toen ik klaar was op de universiteit was mijn grootste zorg: een baan vinden. Ik moest een uitkering aanvragen, dat vond ik lastig. Maar bij het UWV werkbedrijf kwam ik de vacature voor het traineeship bij de overheid tegen. Gelukkig was mijn sollicitatie succesvol en kwam ik in dienst bij een van de ministeries.

Open kaart spelen

Ik twijfelde er niet over om te schrijven over mijn beperking in mijn sollicitatiebrief naar het ministerie. In de vacature werd gevraagd naar iemand met ervaring op het gebied van campagne voeren en ze waren op zoek naar iemand die politiek betrokken was. Ik moest wel noemen dat ik campagne had gevoerd voor autisme. Daarom twijfelde ik er niet over of ik mijn beperking wel of niet zou noemen in mijn sollicitatie. Ik wist ook dat ze bij het ministerie op zoek waren naar kandidaten met een arbeidsbeperking. Ik was ervan overtuigd dat dit hier geen barrière was. Doordat zij aangaven de voorkeur te geven aan iemand met een beperking voelde ik de vrijheid om zowel positieve als negatieve punten van mijn beperking te noemen. Ik beschreef een aantal negatieve en de belangrijkste positieve punten die bij autisme komen kijken.

De positieve punten die ik noemde waren dat ik heel toegewijd ben, heel loyaal, dat ik extreem hard werk en gepassioneerd ben over politiek. Mensen met autisme zijn meestal in één of twee onderwerpen geïnteresseerd, soms heel obsessief. Kan ik zeggen dat ik geobsedeerd ben door politiek? Nou, ik zou niet zeggen dat ik daar ver vanaf zit.

Het is vaak erg moeilijk om te schrijven over negatieve punten, zwaktes, omdat je niet weet of dat ervoor zal zorgen dat je afgewezen wordt voor je sollicitatie. Maar, ik moest eerlijk zijn en zei dat er momenten zijn waarop ik erg gestrest raak. Als ik een fout maak raak ik meestal erg van streek, omdat ik hoge eisen stel, ik ben een perfectionist, daarom kan zelfs een kleine fout bij mij al een heftige reactie geven en dan heb ik behoefte aan geruststelling van de mensen om mij heen. Ik heb ook genoemd dat ik soms langer te tijd nodig heb om mij thuis te voelen in een nieuwe werkomgeving. Maar, een klein beetje steun helpt al heel veel.

Het werkende leven

Het traineeship gaf mij de mogelijkheid het best uit mezelf te halen en mij verder te ontwikkelen op onverwachte gebieden. Voordat ik aan het traineeship begon, dacht ik niet dat ik goed was in spreken in het openbaar. Ik had een paar presentaties gegeven op de universiteit, voor mijn studiegenoten, maar ik dacht niet dat ik een talent had voor spreken in het openbaar. Ik organiseerde voor de zomervakantie een evenement om autisme meer onder de aandacht te brengen. Ik moest daarbij een presentatie geven voor alle medewerkers van het ministerie, inclusief de minister zelf. Dit was een situatie waar de druk erg hoog was. Ik hield een zeer goeie speech. Toen ik na de speech ging zitten, herinner ik dat ik tegen mezelf zei... Ik ben best wel goed in dat spreken in het openbaar.

Daarna gaf ik nog twee speeches, een op het evenement om autisme meer onder de aandacht te brengen en een voor een politieke partij. Het spreken in het openbaar ging steeds meer vanzelf. En dat was een vaardigheid waarvan ik echt niet dacht dat ik dat in mij had. Ik kan mij nog herinneren dat ik op de universiteit erg zenuwachtig en terughoudend was als ik iets moest presenteren aan mijn studiegenoten. En nu stond ik daar, in Den Haag te speechen voor de ministers. Het was bijna alsof ik een andere persoon was. Doordat ik deze vaardigheid heb ontwikkeld ben ik als persoon positiever geworden en heb ik ook meer zelfvertrouwen gekregen.

Een van de moeilijkste dingen van mijn werk vond ik dat er weinig structuur was. Geen structuur buiten de tijd waarop ik moest starten, de tijd dat ik klaar was en het moment dat ik kon gaan lunchen. Allerlei dingen konden onverwachts gebeuren, daar moest je altijd op voorbereid zijn. Er was altijd onzekerheid over wat er de volgende dag zou gebeuren. Daar had ik in het begin moeite mee, maar later in het traineeship raakte ik daar meer aan gewend. Ik kon hiermee omgaan door zoveel mogelijk zelf routines te creëren. Ik kwam op mijn werk om 10.00 uur, had lunch om 12.00 uur en ik had avondeten tussen 17.30-18.00 uur. Dat stond in mijn agenda, dat was mijn routine. Voor al het andere moest ik tot op zekere hoogte flexibel kunnen blijven. Deze mate van flexibiliteit was nodig omdat je vooraf niet altijd wist wat er de volgende dag gedaan moest worden. Ik ben hiermee omgegaan op mijn manier, maar iedere persoon kan hier anders mee omgaan.

Ik heb er waarschijnlijk het meeste spijt van dat ik in het begin van mijn aanstelling maar weinig met collega's heb gepraat over mijn beperking. Ik vertelde het mensen pas later tijdens mijn traineeship. Tegen de tijd dat mijn traineeship eindigde, had iedereen een redelijk beeld van hoe ze mij konden steunen. Achteraf gezien, denk ik dat ik dat het handig was geweest om meteen in het begin uitgebreider het gesprek aan te gaan over wat ik nodig heb. Ik hoop dat me dat gaat lukken als ik met mijn volgende baan ga starten.

De leidinggevende van David zei:
'Ik was tijdens het eerste sollicitatiegesprek al onder de indruk van David. Hij was serieus en gepassioneerd en hij had duidelijk voor ogen wat hij wilde doen met zijn leven. In de periode dat hij op het ministerie heeft gewerkt was hij ijverig, zorgvuldig en had hij oog voor detail. Zijn schriftelijke rapporten waren uitmuntend.

Dit was de eerste keer dat ik samenwerkte met iemand met autisme en mijn ervaring met David heeft mij enorm geholpen om autisme beter te begrijpen. Gaandeweg leerden we wat voor soort ondersteuning hij nodig had en ik gebruikte de website van de Nederlandse Vereniging voor Autisme (www.autisme.nl) om kennis op te doen over welke uitdagingen David tegen kon komen en hoe ik zijn werkende leven op het ministerie makkelijker kon maken, bijvoorbeeld door het creëren van routine en structuur en hem gerust te stellen in stressvolle situaties.

Ik ben echt trots op wat hij bereikt heeft - zoals het spreken in het openbaar – en het was fantastisch hem te zien bloeien en een echt gevoel van voldoening te geven. Het was goed dat hij zichzelf uitdaagde en kon zien wat hij allemaal kon bereiken.

Ik wens David alle succes voor de toekomst. Zijn tijd hier heeft mijn visie versterkt dat iedereen, onafhankelijk van zijn of haar achtergrond, leeftijd of beperking, zijn of haar potentieel tot uiting kan laten komen en een belangrijke bijdrage aan de maatschappij kan leveren. Als je overweegt om iemand met autisme aan te nemen, wees dan aangemoedigd dit te doen door deze positieve ervaring die ik had met David.'

Plannen voor de toekomst

Ik hoop zo succesvol mogelijk te zijn. Mijn ambities zijn om een goede baan te krijgen, te trouwen, kinderen te krijgen en een mooi huis. Ik denk dat dit behoorlijk realistische ambities zijn, die de meeste jonge mensen hebben. Uiteindelijk wil ik actief zijn binnen een politieke partij. Mijn echte ambitie is om voor deze partij in de Tweede Kamer te zitten.

Als Tweede Kamerlid, hoop ik de samenleving te laten zien dat mensen met autisme dat kunnen. Als ze de juist ondersteuning krijgen is er absoluut geen reden waarom zij niet succesvol kunnen worden en juist heel goed zijn in hun werk. Ik wil dat bewijzen aan mensen, omdat ik denk dat er nog steeds mensen zijn die negatieve stereotype beelden hebben van mensen met autisme en dat moet veranderen. Ik voel dat ik de verantwoordelijkheid heb een Tweede Kamerlid te worden, om dat stereotype beeld te veranderen.

Hoe werkgevers kunnen helpen

Mijn boodschap aan werkgevers is dat mensen met autisme uitstekende werknemers kunnen zijn. Ze zijn vaak heel loyaal, toegewijd, gepassioneerd en hard werkend. Ze kunnen er voor 110% voor gaan. Maar ze hebben wel hulp nodig, aanmoediging en geruststelling. Voor goede werkgevers hoeft dit geen probleem te zijn. Dat is de belangrijkste boodschap.

Autisme is niet iets waar werkgevers bang voor moeten zijn. Met een klein beetje uitzoekwerk, zullen ze al snel ontdekken dat mensen met autisme goede kwaliteiten bezitten die echt bijdragen aan hun bedrijf.

Ik denk dat het allemaal gaat om het creëren van een beperking-vriendelijke arbeidsmarkt. Het gaat erom dat werkgevers verschillen en diversiteit gaan waarderen, en dat zij mensen die zich iets anders gedragen niet op een negatieve manier behandelen. Ik denk ook dat het belangrijk is dat mensen van het management tot op de werkvloer, meer weten over autisme. Er zijn te veel werknemers, ben ik bang, die autisme hebben en moeilijkheden ondervinden op hun werk, omdat hun collega's niet begrijpen waarom zij zich anders gedragen. Door het bewustzijn te vergroten binnen alle lagen van het bedrijf, zal de persoon met autisme beter begrepen worden, zich positiever en meer gesteund voelen en meer zelfvertrouwen hebben om hun eigen potentieel te ontwikkelen en tot bloei te laten komen.

Boodschap voor werkzoekenden

Het advies dat ik werkzoekenden met autisme graag mee wil geven is om te blijven vechten voor je plek, positief te blijven en nooit op te geven. Dat zou mijn simpele antwoord zijn.

Er zullen barrières zijn. Je zal afgewezen worden voor sollicitaties, wat kan leiden tot wanhoop. Die ervaring heb ik ook gehad. Ik ben op sollicitatiegesprekken geweest en afgewezen. Het zorgt voor een lastige en uitdagende emotionele ervaring, het is niet fijn. Maar je moet door blijven gaan en positief blijven, want uiteindelijk, als je blijft volhouden krijg je de baan die je wilt. Dat is mijn belangrijkste advies aan mensen met autisme.